

LIDSKÁ SÍDLA – mikroorganismy (ochrana před onemocněními, houby, prvoci)

Autor: Karel Primas, Mgr.

Použití: 7. třída

Datum vypracování: 6. 1. 2013

Datum pilotáže: 7. 1. 2013

Metodika: krokování využít k postupnému zápisu do sešitu; otázky (psané odlišnou barvou i stylem písma) využít k samostatnému zamyšlení žáků o tématu; prezentace je vhodná k učebnici *Ekologický přírodopis pro 7. ročník ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií* od D. Kvasničkové, nakl. Fortuna

Anotace: Prezentace ukazuje několik základních rad, jak se může člověk bránit bakteriální/virovým onemocněním. Podrobněji se zabývá 2 principy očkování. Objasňuje základní pojmy týkající se onemocnění. Součástí je i struční opakování. Dále se věnuje škodlivým houbám – plísním a prvoku trypanosomě.

Součástí jsou také otázky (psané odlišnou barvou i stylem písma), které mají žáka podnítit k přemýšlení o dané problematice a je tak možné zjistit prekoncepty žáků.

Prezentace navazuje na prezentaci „LIDSKÁ SÍDLA – mikroorganismy (viry, bakterie)“.

Klíčová slova: infekce, inkubační doba, očkování, imunita, rekonvalescence, antibiotikum, plíseň, prvok, trypanosoma spavičná

Základní škola Kladno, Vašatova 1438

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Karel Primas

LIDSKÁ SÍDLA – organismy provázející člověka

Mikroorganismy – ochrana před
onemocněními, houby, prvoci

Ochrana před onemocněními

- ▶ *Jak můžeš předcházet onemocněním?*
- ▶ zdravá životospráva – hygiena, zdravá strava (vitamíny...), otužování, pohyb...
- ▶ léky
  - antibiotika – usmrcují bakterie (!vždy dobrat, bakterie na ně získávají odolnost = rezistenci!)
- ▶ očkování
  - = prevence → *Pokus se vysvětlit.*
    - předcházení onemocnění
    - 1.vpravení protilátek do těla
    - 2.vpravení oslabených virů/bakterií do těla

Pojmy → *Které z nich bys dokázal(a) vysvětlit?*

▶ infekce

- = nákaza = přenos nemoci
- infekční nemoc = nakažlivá = přenosná

▶ imunita

- = obranyschopnost organismu, odolnost vůči nemocem

▶ inkubační doba

- = období mezi nákazou a vypuknutím nemoci

▶ rekonvalescence

- = zotavování, období mezi vymizením příznaků nemoci a úplným uzdravením

OPAKOVÁNÍ: Pokus se odpovědět. ;-)

- ▶ Co je infekce?
- ▶ Která onemocnění jsou/nejsou infekční?
(Uved' příklady.)
- ▶ Co je imunita?
- ▶ Proč je důležitá?
- ▶ Co imunitu posiluje?
- ▶ Co je inkubační doba?
- ▶ Jaký je rozdíl mezi HIV a AIDS?

Houby – plísně

7

8

Houby – plísně

- ▶ na potravinách
  - povlaky
  - **!NEJÍME!** → *Proč?*
  - ← prorůstá do celé potraviny, uvolňuje jedovaté látky
- ▶ na kůži člověka
  - kožní onemocnění (mykózy)
  - parazitické houby

Prvoci

Trypanosoma spavičná

- ▶ způsobuje spavou nemoc
  - subsaharská Afrika
  - zprvu podobná chřipce
  - dále problémy s krevním oběhem a vylučovací soustavou
  - letargie (netečnost, chorobná spavost)
- ▶ přenášena mouchou tse-tse

moucha
tse-tse

Použité zdroje

- ▶ 7 – Chlebová plíseň. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 – [cit. 6. 1. 2013]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Verschimmeltes_Brot_2008-12-07.JPG
- ▶ 8 – Plíseň šedá na jahodě. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 – [cit. 6. 1. 2013]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Aardbei_Lambda_vruchtrot_Botrytis_cinerea.jpg
- ▶ 9 – Moucha tse-tse. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 – [cit. 6. 1. 2013]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Glossina_morsitans_morsitans_pregnant_female.jpg